

Karlovszky Bertalan (1858-1938)

Udvarlók, 1880-as évek

Olaj, vászon, 106x80 cm

Jelezve jobbra lent: Karlovszky Paris

- Magyar Királyi Postatakarék Árverési Csarnokának aukciója. Budapest, 1934. október, katalógus: 77.

Kiállítva és reprodukálva:

- A magyar festészet rejtőzködő csodái – Válogatás magyar magángyűjteményekből I. Mű-Terem Galéria, Budapest, 2004. október 16 – november 13., katalógus: 82. oldal

Reprodukálva:

- Új Magyarország. 1934. október 14., oldalszám nélkül
- Magyar Királyi Postatakarék Árverési Csarnokának aukciója. Budapest, 1934. október. tbl.: 7.

Kikiáltási ár: 6 000 000 Ft / 24 390 EUR

Karlovszky Bertalan egyike azon magyar festőknek, akik a leghosszabb ideig dolgoztak Munkácsy közvetlen környezetében. Miután egy rövid ideig a budapesti Mintarajziskolát látogatta, átköltözött Münchenbe, ahol Seitz és Benczúr irányítása alatt kiváló rajztudásra tett szert. Munkácsy – Karlovszky édesanyjának kérésére – 1881-ben fogadta műtermébe a festőt, aki ugyanekkor egy hazai ösztöndíjat is elnyert. *„Legörömebb olyan jeleneteket fest, melyekhez háttérrel a salonok vagy női boudoir-ok finom faragású bútorai, keleti szőnyegek, gazdag virágvázái s elmés apró csecsebecsei szolgáltatnak”* – írta róla Szana Tamás *Magyar művészek* című munkájában. Karlovszky enteriőrjeinek rekvizitumai valóban gyakran egyeznek a Munkácsy szalonszínereinek látható tárgyakkal, ami azért is különös, mert Karlovszky személyisége – és ebből fakadóan stílusa is – merőben ellentétes volt Munkácsyéval. Míg utóbbit a szenvedély és a festői spontaneitás jellemezte, addig Karlovszky maga volt a teljes kiszámítottság, kedélybeli szárazság – amit azonban képeinek rendkívül gondos kivitelével ellensúlyozott. A festett felületek selymes simasága, illetve vonalvezetésének könnyedsége folytán képei sokszor modernebbeknek hatottak, mint mesteréi, és mellesleg nagy közönségsikerük is volt. Egy 1883 szeptemberében feleségéhez intézett levélben Munkácsy szinte a festőállványról ajánlja megvételre Karlovszky egyik munkáját: *„Ha Ottlet asszonynak vannak még gondolatai a művészetről és festészeiről, jó beszerzés volna Karlovszky képének megvásárlása; mire hazajövök, készen lesz vele.”* E nagy közkedveltségnek tudható be, hogy Karlovszky párizsi korszakából mindmáig kevés képet ismerünk. Ezek egyike az itt kiállított *Udvarlók*, amely látszólagos könnyedsége mellett a „csábítás” ikonográfiájának moralizáló örökségét hordozza.

Boros Judit

